

Spyr Marner

Kannan av
fosturvatininum

Eg haldi meg hava hoyrt, at kvinnur, sum eru yvir 35 ár og eru við barn, skulu hava fosturvatiníð kannað. Hetta verður bert gjørt í Danmark. Verður hetta gjørt í øllum førum og verða allar kvinnur, sum eru meir enn 35 ár og eru við barn, sendar til Danmarkar at gera roynd av fosturvatininum? Hvussu stóran týðning hevur tað at fosturvatiníð verður kannað. Hvussu ofta fara føroyskar kvinnur til Danmarkar fyrri at kanna fosturvatiníð? Hvussu verður hetta gjørt og nær?

B.

svar:

Øllum kvinnum yvir 35 ár og sum eru við barn, stendur í boði at gera serstaka kanning av fosturvatininum. Hetta verður gjørt fyrri at vita, um barnið er fullfiggjað, tí at møguleikarnir fyrri, at børnini verða ófullfiggjað eru vaksandi við hækkandi aldri á barnakonuni, so møguleiki verður at taka støðu til at avbróta graviditetin.

Hetta er nakað, sum stendur viðkomandi barnakonu fritt fyrri, hvat hon ynskir at gera.

Henda kanning fer fram í Danmark, av tí at tað enn ikki hava verið ráð til at fáa tilkít tól her á Landssjúkrahúsinum. Sjálvandi gjalda tygum ikki ferðina til Danmarkar sjálv, og um tygum ynskja kanning, skulu tygum fara til lækna tygara í fyrsta umfari.

Eru P-pillarnir
tryggir?

Eg vildi fegin fingið at vita, um Mikrogyn P-pillarnir eru av teim tryggastu.

Eg havi tikið teir í 4 mdr. Kann møguleiki vera fyrri at eg eri vordin upp á vegin, tá eg næstan einki bløddi við síðstu menstruation?

Kann man bliva uppá vegin í tí vikuni pausan er, sjálvst um man byrjar at bløða í kummu, ella um menstruationin ikki kemur fyrr enn síðst í pausuni?

Tá ið menstruationin kemur so óregluliga, kunnu so hesir P-pillarar vera teir røttu til min?

Ung

svar:

1. Allir P-pillarar eru tryggir. Tað serliga við Mikrogyn er, at teir eru av tí slagnum, har litið er av hormonunum Østrogen. Eisini kallað lágøstrogenpillarar.

2. Tá tygum nú hava tikið teir í 4 mdr. og ongantið gloymt teir, so er eingin møguleiki fyrri at tygum eru uppá vegin. Tað hevur einki at siga, um seinasta menstruationin var ógvuliga litil. Hetta er eitt normalt fyrirbrigdi, tá ein tekur P-pillarar.

3. Sum nevnt omanfyrri, so eru P-pillararnir ógvuliga tryggir og eingin møguleiki er fyrri at gerast uppá vegin, heldur ikki í talblett-pausuni. Og tað hevur heldur einki at siga, um bløðingarnar koma fyrst ella síðst í pausuni.

Niðurstøða:

Haldið tygum bert áfram at taka Mikrogyn.

El Salvador í dag
— Føroyar í morgin?

Fólkaflokkurin vil so fegin hava monopol upp á at vera verji av kristindóm-inum.

Eitt dømi, sum sigur nakað um Fólkafloksins støðu til kristindóm-in, er tað litla landið El Salvador. Sum vit vita, hevur Dagblaðið útrópt nýggja amerikanska forsetan Ronald Reagan til at vera fólkafloksmann, enn tá serliga góðan fólkafloksmann. Í hesum døgum er hesin maðurin, saman við bestamanni sínum Alexander Haig og teimum fáu gangstarunum, sum hava tiltuskað sær ræðið yvir El Salvador, við at útrudda ta katólsku kirkjuna í landinum. Orsøkin er einföld. Kirkjan hevur valt at styðja fólkíð í landinum imóti teimum fjúrtan ættunum, sum halda tí niðri í fátækdømi og ótta. Sum føroyskir hyggjarar

sóu í filminum fyrri stuttum um El Salvador, verður fólkíð, menn, kvinnur og børn, umframt at liða hungur og neyð dagliga, jagstrað, dripið og terroriserað av landsins terror-korpsum — við fullum stuðuli frá Reagan og Haig. Men fyrst og fremst rakar terrorin kirkjuna — prestar, biskuppar, munkar, nunnur.

Siðan Fólkaflokkurin fyrri 6 árum síðan gjordist fascistiskur aftur, er hent mangt, sum bendir á, at vit í Føroyum eru við at nærkast salvadoreanskum tilstandum:

1. Dagblaðið styðjar morð sum politiskt vápn.

2. Fólkaflokkurin gongur morð sum politiskt vápn.

2. Fólkaflokkurin gongur inn fyrri, at Tingið við makt verður sett frá, tá ið loyvir og umstøður loyva

tað.

3. Fólkaflokkurin gongur inn fyrri terrori móti tí einstaka føroyska borgaranum. Samanber Brixsakina og terroirferðina til Tjørnuvikur í heyst. Mær er sagt, at Ó.J. Rólantsson hevur heiðurin fyrri hesa skarnsgerð. Um so er, undrar tað meg, at hesin maður torir at vísa seg millum fólk aftur, tiansheldur vágar, at seta sitt navn á prent aftur.

Í filminum um Guatemala í føroyska sjónvarpinum seinasta leygardag — eitt land, sum í mongum lutum ikki er ólíkt El Salvador — sást ein gripandi mynd: ein kona við trimum børnum hevði sníkt seg til eina samrøðu við blað- og filmfólkini hjá BBC. Fáar tímar framm-anundan var maður hennara lamdur í hel við eini jarnstong. Rundan

um mammuna og á fangi hennara sótu børnini, spyrjandi, ráðaleys og bangin.

Ein mynd av Føroyum um tiggju ár, eftir at fólkafloksbarðræðið, skumpað í gongd av Há-kuni Djurhuus, Steingrims Niclasen og Jógvani Sundstein, hevur traðkað sín jarnhæl niður andlitíð á føroyinginum?

Hetta er ikki skemt. Hetta er ramasta álvara.

Føroyingar! Raknið við, aðrenn tað er ov seint!

arbeiðsmaður

PS. Eg beri Jan Müller eina hjartaliga tøkk fyrri sína siðiligu og djorvu grein. Góði Jan! Halt fram og stutt stinnur. Vit eru mong, ið taka heilt og fult undir við tær.

Flakavirki kemur á Sandi
— at enda. Viðmerking
til »sjómaður«

Ein sjómaður á Sandi skriver um hetta mál í Sosialinum 21/2-81 og nýtur hesa umtalu av eini grein hjá heimasandsmanni í farna blaði:

»litið-sigandi, nógv orð — plogir seg fram — svimur so runt — vevjir ymisk hugtøk saman — Per stoltari og raskari enn Pól — Hans eigur fleiri bátar og pengar enn Jens — dunnuhlyjastøði — kveistra alt til viks — paranoidiska greinin — appelerar til vánaligastu eginleikan menniskjans — illgita — óviðkomandi fjas — konservativar kreftir«.

Sutt sagt, tað ein kann kalla eitt illsinnisgreps.

Góði sjómaður, eg ivist í, um tú livir upp til tað

støði, sum tú sjálvur eftirlýsir hjá øðrum? Omanfyrri nevnda endurgeving úr lesarabrævi tínum ber vist einki prógv herum?

Heimasandsmaður greiddi frá søguni tey seinastu tiggju árin at fáa arbeiðsplass í bygdini á Sandi. Tað, tú skriver, stóð ikki í greinini, sum neyvan heldur var aftursvar til tín aleina, so vitt eg skilji, men til alt tað, sum staðið hevur í bløðum um um málið í seinastuni.

Avgerð er tikin um útyggingina hjá PF Borgini fyrri 1 1/2 ári síðani av Føroya Landsstýri, Búskaparráð Føroya, Egnudviklingsfonden, umframt av leiðsluni í Borgini tá. Val hava verið í

heyst, var tá nakar imóti hesi útygging, ella visti úrslitið av valinum nakað imóti hesi avgerð?

Í dag er ov seint at tosa um alternativ tiltøk, men tað er kanska bæði rætt og neyðugt at tosa um »supplerandi« tiltøk.

Mær er sagt, at tær nevndir, sum sótu í PF Borgini árin 1976—79 ella harumleið, arbeiddu fyrri at finna alternativar møguleikar — kanska sjómaður var við í onkrari av hesum nevndum? Um tú meinar tað væl við øðrum ella meira tiltøkum í samband við fiskavirki á Sandi, so far ikki aftur í bløðini við hesum, men kom á aðalfundin hjá virkinum seinast í mars í ár og før tina hugsan fram.

Kanska verður tú so at koma inn í nevndina, so tú har kann virka fyrri tíni hugsan. Har er rætta staðið at koma við góðum ráðum.

At enda: orðið »paranoidisk« fyrrikemur mær akademiskt, ella er tað eitt »sjómans-útrykk«? Onkustaðir stendur skrivað: »din tale røber dig«.

Nú er væl klandrast um hetta mál, nú er brúk fyrri positivum kreftum — latum okkum í Sandoyar valdømi finna saman til samstarv — oyggjunum báðum at frami.

Á Sandi, tann 22/2-1981
Jákup Birgir Mohr
Bygdaráðsformaður

Diskriminering av ungdóminum
í Hvalba

Hvar er arbeiðsmannafelagið í bygdini?

Hvat er tað fyrri arbeiðsfelagar, ið lata hetta um seg ganga, at unglingur verður koyrdur úr arbeiði og 5-6 aðrir, ið vilja á alment arbeiðsplass, ið róp-ar eftir arbeiðskraft, ikki sleppa til arbeiðis, tí menn

eru ræddir fyrri egnum skinni. Hetta at stuðulin frá landinum verður uppi, og so allir verða arbeiðsleysir.

Allar Føroyar rópa eftir kóli og ikki kólamolin er í landinum. Felagið Royns Kolaseið lósti í des. mdr., at ongir orðrar verða móti-

tiknir fyrr enn í febr. mdr., so stóru eftirspurn-ingur er eftir kóli, og einki er á lagur í Hvalba.

Tá nú menn hesar vetermánaðir vilja bróta kol, so er nakað spinnandi galið, tá teir verða koyrdir til húsa.

Stjórnin í arbeiðs-

mannafelagnum Royn: Vit vænta av tykkum, at tit lata ikki hetta um tykkum ganga, at tit lata ein ella báðar tveir stagneraðar serlingar, sum aldri hava sáað annað enn split og klandur í bygdini, at hesir skulu hava síðsta orð í

Framhald á síðu 6